

Omgevingsdienst NL

Leidraad CO2 reductie WPM

Handreiking toezicht op Besluit CO2-reductie
werkgebonden personenmobiliteit

Managementsamenvatting

Op 1 juli 2024 treedt het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit' in werking. Hierdoor krijgen organisaties met 100 of meer werknemers een jaarlijkse rapportageplicht rondom zakelijke mobiliteit en woon-werkverkeer. Het doel van deze regeling is om de emissie van koolstofdioxide vanuit mobiliteitsbewegingen te verminderen. Deze leidraad is opgesteld namens de Omgevingsdienst Nederland en is bestemd voor regionale omgevingsdiensten die namens bevoegde gezagen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving rondom dit nieuwe besluit.

In de leidraad wordt de volgende informatie verstrekt. Er is een juridisch kader voor de werkzaamheden opgesteld, inclusief eventuele gevolgen op lange termijn. Belangrijk hierbij is het toetsmoment in 2026. Hierbij wordt aan de hand van een emissieplafond bepaald of emissiegrenswaarden voor woon-werk en zakelijke mobiliteit in de toekomst in werking zullen treden en eventueel worden aangescherpt.

Via een uitvoeringskader worden praktische handvatten geboden voor deze nieuwe uitvoerings- en handhavingstaken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in een preventieve, toezichthoudende en handhavende fase. Tijdens de preventieve fase wordt kennis geborgd in de organisatie en met bevoegde gezagen het gesprek aangegaan over het ambitieniveau. De toezichthoudende fase start vanaf medio 2025 en bestaat uit administratieve controles of rapportages tijdig zijn ingediend. Ook worden inhoudelijke controles uitgevoerd middels een representativiteitstoets en verschillende plausibiliteitstoetsen. Indien overtredingen worden geconstateerd, wordt de handhavende fase ingegaan. Deze leidraad heeft hieraan richting door onder andere aan te sluiten bij de landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht.

Tenslotte wordt middels een financieel kader advies gegeven hoe voor deze nieuwe werkzaamheden de benodigde financiële middelen en bijbehorende capaciteit kan worden vrijgemaakt. Risico's zijn de relatieve vrijblijvendheid rondom de herkomst en benodigde omvang van de financiële middelen. Regionaal zullen omgevingsdiensten en gemeenten daarom in gesprek moeten over het ambitieniveau.

Begrippenlijst

AVG:	Algemene verordening gegevensbescherming
Bal:	Besluit activiteiten leefomgeving
BG:	Bevoegd gezag
B&W:	Burgemeester en Wethouders
CBS:	Centraal bureau voor de statistiek
CDOKE:	Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
CNG:	Compressed Natural Gas
CO2:	Koolstofdioxide
EZK:	Economische Zaken en Klimaat
I&W:	Infrastructuur en Waterstaat
KvK:	Kamer van Koophandel
KPI:	Key Performance Indicator
LHSO:	Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht
LNG:	Liquified Natural Gas
LOD:	Last onder dwangsom
LPG:	Liquified Petroleum Gas
Mba:	Milieubelastende activiteit
OD:	Omgevingsdienst
ODNL:	Omgevingsdienst Nederland
OV:	Openbaar vervoer
RVO:	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
U&H:	Uitvoering en handhaving
UVP:	Uitvoeringsprogramma
VL0D:	Voornemen last onder dwangsom
VNG:	Vereniging van Nederlandse gemeenten
WPM:	Werkgebonden personenmobiliteit

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	2
Begrippenlijst	3
Inhoudsopgave	4
1. Inleiding	5
2. Juridisch Kader	5
2.1 Wettelijke grondslag Mba	5
2.2 Wettelijke grondslag bevoegdheden	6
2.3 Wettelijke grondslag rapportageverplichting	7
2.4 Randvoorwaarden	9
2.5 Rollen, taken en verantwoordelijkheden	10
3. Uitvoeringskader	11
3.1 Preventieve fase	11
3.1.1 Vooroverleg BG	11
3.1.2 Voorbereidingsfase	11
3.1.3 Gegevens en bescheiden	12
3.2 Toezichhoudende fase	13
3.2.1 Stroomdiagram toezicht	13
3.2.2 Stappenplan toezicht	14
3.3 Handhavende fase	17
3.3.1 Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht	17
3.3.2 Handhavingsfases	18
4. Financieel Kader	19
4.1 Beschikbare middelen	19
4.2 Risico's	19
Bijlage I: Modelbrief OD naar BG	21
Bijlage II: Aankondigingsbrief	23
Bijlage III: Controlebrief overtreding	24
Bijlage IV: Controlebrief geen overtreding	26
Bijlage V: Hercontrolebrief	27
Bijlage VI: Brief verzoek aanvullende gegevens	28
Bijlage VII: Checklist	30
Bijlage VIII: Onderverdeling OD toezicht WPM	31

1. Inleiding

Op 1 juli 2024 treedt het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit' in werking. Dit besluit is een uitwerking van het Klimaatakkoord, met als doel om de komende jaren de emissie van koolstofdioxide (CO2) vanuit werkgerelateerde mobiliteitsbewegingen te beperken. Dit moet bijdragen aan het behalen van de temperatuurdoelstellingen die op lange termijn zijn vastgesteld in het Klimaatakkoord van Parijs.

Organisaties met 100 of meer werknemers hebben daarom een jaarlijkse rapportageplicht over de werkgebonden personenmobiliteit (WPM) rondom hun organisatie. Uiterlijk 30 juni 2025 moeten hiervoor de eerste gegevens en bescheiden zijn ingediend via een landelijk digitaal platform. Het gaat hierbij om het aantal gereisde kilometers, de gebruikte vervoersmiddelen en de gebruikte brandstof. Ter ondersteuning van de werkgevers is een landelijke handreiking¹ ontwikkeld die hen kan helpen bij het zo effectief en correct mogelijk verzamelen van deze gegevens en bescheiden. Deze rapportageplicht wordt in de toekomst mogelijk aangevuld met een normstelling. Dit wordt in 2026 bepaald door middel van een toetsmoment.

Deze leidraad is opgesteld namens de Omgevingsdienst Nederland (ODNL) en is bestemd voor regionale omgevingsdiensten (OD's) die namens bevoegde gezagen verantwoordelijk zijn voor de uitvoering en handhaving (U&H) rondom dit nieuwe besluit. In hoofdstuk 2 wordt een juridisch kader geschetst met de meest relevante wetswijzigingen, inclusief eventuele gevolgen. Vervolgens worden in hoofdstuk 3 via het uitvoeringskader praktische handvatten geboden rondom de invulling van deze nieuwe U&H-taken. Tenslotte wordt in hoofdstuk 4 middels een financieel kader advies gegeven hoe voor de uitvoering van deze nieuwe werkzaamheden de benodigde financiële middelen en bijbehorende capaciteit kan worden vrijgemaakt.

2. Juridisch Kader

Hieronder staan de belangrijkste wettelijke grondslagen van het nieuwe Besluit WPM. Ook wordt kort ingegaan op belangrijke randvoorwaarden en eventuele gevolgen van deze wetswijzigingen.

2.1 Wettelijke grondslag Mba

Het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit' leidt tot een wijziging van het Omgevingsbesluit en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De wettelijke grondslag met betrekking tot de bevoegdheden, rechten en plichten rondom WPM staat grotendeels omschreven in afdeling 18.1 van het Bal. Via artikel 18.11 Bal worden twee nieuwe milieubelastende activiteiten (mba's) aangewezen, waarvoor in artikel 18.12 Bal toekomstige emissiegrenswaarden worden gesteld:

---

¹ Gegevensverzameling werkgebonden personenmobiliteit, handreiking voor werkgevers (december 2023): <https://www.rvo.nl/onderwerpen/rapportage-wpm>

Woon-werkmobiliteit		Zakelijke mobiliteit	
Het door een onderneming of rechtspersoon laten reizen van een werknemer tussen de woon- of verblijfplaats en de locatie waar de arbeid gepleegd dient te worden.		Het door een onderneming of rechtspersoon laten reizen van een werknemer in het kader van de dienstbetrekking, met uitzondering van woon-werkmobiliteit.	
Emissiegrenswaarde		Emissiegrenswaarde	
2030	N.v.t.	2030	96 gram CO2 emissie per kilometer.
2050	0 gram CO2 emissie per kilometer.	2050	0 gram CO2 emissie per kilometer.

Het gaat hierbij in eerste instantie enkel om reisbewegingen die binnen Nederland beginnen en/of eindigen. Een buitenlandse reisbeweging die in Nederland begint of eindigt, telt ook in volledigheid mee. De reisbewegingen hebben betrekking op een beperkt aantal reismodaliteiten namelijk motorvoertuig, (brom)fiets en openbaar vervoer (OV). Hiervoor gelden enkele uitzonderingsgronden zoals motorvoertuigen voor goederenvervoer, hulpverlening, militair gebruik of personenvervoer tegen betaling. De bijbehorende emissiegrenswaarden treden in eerste instantie niet in werking. Dit wordt pas in 2026 bepaald middels een toetsmoment.

2.2 Wettelijke grondslag bevoegdheden

Artikel 18.4 Bal wijst het college van burgemeester en wethouders (B&W) aan als bevoegd gezag voor bovenstaande mba's. Hiermee zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering en handhaving (U&H) van deze regeling. De gemeente waarbinnen de (hoofd)vestiging of hoofdnederzetting is gelegen, is bevoegd gezag voor de gehele organisatie waarop de mba van toepassing is. Dit geldt dus ook voor nevenvestigingen, werkend onder hetzelfde KvK-nummer, die zijn gelegen in een andere gemeente dan de hoofdvestiging. Op grond van artikel 18.5 Bal mogen deze bevoegdheden worden overgedragen aan een ander bestuursorgaan, zoals de Provincie.

Bij buitenlandse werkgevers is dezelfde systematiek van toepassing zoals hierboven geschetst. Zodra een buitenlandse werkgever nevenvestigingen in Nederland heeft met in totaal meer dan 100 werknemers, dan is de gemeente waar de 'hoofd-nevenvestiging' is gelegen het bevoegd gezag. Deze vestiging kan worden gevonden via het KvK-nummer.

In het Besluit WPM wordt een duidelijke verplichting gesteld om de U&H-taken met betrekking tot afdeling 18.1 Bal als basistaak te beleggen bij omgevingsdiensten (OD's). Hiervoor worden artikel 13.12 en bijlage VI van het Omgevingsbesluit aangepast ter uitbreiding van het basistakenpakket. Deze taken omvatten de informatieplicht, het stellen van maatwerkvoorschriften, het houden van toezicht en het voorbereiden van bestuursrechtelijke sancties ter handhaving van de regels in afdeling 18.1 Bal. Deze landelijke wetswijziging wordt doorgevoerd vanuit een zorgvuldige belangenoverweging, waarbij prioriteit wordt gegeven aan een level playing field en helderheid over taken.

Tenslotte is de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een elektronische voorziening voor het verzamelen, rapporteren en delen van alle verplichte gegevens en bescheiden rondom het Besluit WPM. Dit wordt geborgd middels een landelijke wetswijziging van artikel 10.49c Omgevingsbesluit en artikel 18.15 lid 4 Bal. De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) is verantwoordelijk voor het beheer van de elektronische voorziening (RVO-portaal).

2.3 Wettelijke grondslag rapportageverplichting

Afdeling 18.1 Bal benoemt via verschillende artikelen welke gegevens en bescheiden aan het bevoegd gezag moeten worden verstrekt in het kader van het Besluit WPM:

Algemene gegevens en bescheiden (Artikel 18.9 Bal)	
Contactpersoon	Naam, e-mailadres en telefoonnummer van de contactpersoon van de onderneming of rechtspersoon.
Adres	Vestigingsadres onderneming of rechtspersoon. Adres hoofdvestiging bij meerdere vestigingen.
KvK-nummer	Het nummer van inschrijving van de onderneming of rechtspersoon in het handelsregister.
Datum	De dagtekening.
Specifieke gegevens en bescheiden (Artikel 18.15 Bal)	
Werknemers	Het aantal werknemers op 1 januari van het voorafgaande kalenderjaar.
Reismodaliteiten	Gebruikte reismodaliteiten, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen: • Openbaar vervoer (OV); • Per fiets of te voet; • Per bromfiets; • Per motorvoertuig.
Brandstoffen	Per reismodaliteit (bromfiets en motorvoertuig) de gebruikte brandstof: • Elektrisch; • Elektrisch in combinatie met benzine, diesel of waterstof; • Liquefied Petroleum Gas (LPG); • Compressed Natural Gas (CNG); • Liquefied Natural Gas (LNG); • Benzine; • Biobrandstof; • Diesel.
Reiskilometers	Aantal kilometers dat de onderneming of rechtspersoon alle werknemers gezamenlijk gedurende het jaar heeft laten reizen per reismodaliteit en brandstoftype. Dit wordt uitgesplitst in woon-werk en zakelijke mobiliteit.

Wijzigingen van de algemene gegevens en bescheiden moeten conform artikel 18.10 Bal worden gemeld bij het bevoegd gezag, tenminste vier weken voor de wijziging plaatsvindt.

De specifieke gegevens en bescheiden moeten jaarlijks worden aangeleverd op uiterlijk 30 juni en hebben betrekking op het gehele voorafgaande kalenderjaar. Dit met uitzondering van het beginjaar, waarbij wordt uitgegaan van de peildatum 1 juli 2024. Werkgevers hebben over 2024 dus de keuze om een rapportage in te dienen over een heel jaar of een halfjaar. Bij het aanleveren van deze gegevens moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- *Woon-werkmobiliteit*: bij verschillende reismodaliteiten tijdens één reis kan worden volstaan met de reismodaliteit waarmee de werknemer de meeste reiskilometers heeft afgelegd.
- *Zakelijke mobiliteit*: dienstreizen worden bij veel bedrijven al geregistreerd en gedeclareerd in de aanwezige bedrijfsadministratie. Deze gegevens zijn dus vaak al voorhanden. Om

regeldruk bij ondernemers zo laag mogelijk te houden, sluit de opbouw van de elektronische voorziening van RVO zoveel mogelijk aan op veelvoorkomende bedrijfsadministraties.

De rapportageverplichting met betrekking tot reismodaliteiten, brandstoffen en reiskilometers is niet langer van toepassing voor een werkgever die heeft aangetoond dat in de voorafgaande twee kalenderjaren de CO₂-emissie van woon-werkmobiliteit en zakelijke mobiliteit niet hoger is dan 3 gram per reizigerskilometer. Deze werkgevers zijn echter nog wel verplicht om het aantal werknemers te melden.

In overeenstemming met artikel 18.14 Bal lid 2, wordt de CO₂-emissie in een kalenderjaar voor zowel woon-werkmobiliteit en zakelijke mobiliteit separaat berekend door voor elke reismodaliteit het aantal reizigerskilometers per jaar te vermenigvuldigen met een bij ministeriële regeling vastgestelde emissiefactor (zie onderstaande afbeelding). Deze emissiefactoren worden in 2024 geactualiseerd. Vervolgens worden alle uitkomsten bij elkaar opgeteld. Deze berekening is van groot belang om in 2026 te bepalen of het emissieplafond wordt overschreden. Deze berekening vindt geautomatiseerd plaats in het RVO-portaal op basis van de aangeleverde gegevens van de werkgevers en de vastgestelde emissiefactoren.

Conform artikel 18.14 Bal lid 1, wordt de totale CO₂-emissie in een kalenderjaar gedeeld door het aantal reizigerskilometers voor woon-werkmobiliteit respectievelijk zakelijke mobiliteit. Deze CO₂-emissie per reizigerskilometer als kalenderjaargemiddelde kan apart worden berekend voor zakelijke en woon-werkmobiliteit. De uitkomst bepaalt of wordt voldaan aan mogelijke toekomstige emissiegrenswaarde(n).

Emissiefactoren	Gram CO ₂ per reizigerskm (TankToWheel)
Auto benzine	147
Auto diesel	127
Auto's die behoren tot de (plug in) hybrides	116
Auto 100% elektrisch	0
Auto andere brandstoffen	109*
Auto LPG	129
Auto aardgas / CNG	110
Auto bio-CNG	7
Auto E85	36
Auto HVO ₂₀ / HVO ₃₀	96
Auto HVO ₁₀₀	0
Motorfiets benzine	146
Motorfiets elektrisch	0
Bromfiets of scooter benzine	64
Bromfiets of scooter 100% elektrisch (incl. speed pedelec)	0
(e-)Fietsen en lopen	0
Openbaar vervoer	20
Kosten openbaar vervoer	
Kilometers per euro in ov	6,1
Bezettingsgraad auto's	
Gemiddeld aantal inzittenden per auto	1,07

* Gemiddeld kengetal opgebouwd uit verschillende brandstoftypen

2.4 Randvoorwaarden

De werking van het Besluit WPM is onderhevig aan enkele randvoorwaarden. Hieronder worden de belangrijkste van deze randvoorwaarden omschreven.

Emissiegrenswaarden

De emissiegrenswaarde voor zakelijke mobiliteit in 2030 (96 gram) zoals benoemd in artikel 18.12 Bal, treedt op een later tijdstip in werking dan de rest van het Besluit WPM. Voor woon-werkmobiliteit is momenteel helemaal geen emissiegrenswaarde opgenomen. De voornaamste reden hiervoor is een gebrek aan bruikbare data. Via de rapportageplicht zullen gegevens en bescheiden worden verzameld over 2024 en 2025. Middels een toetsmoment in 2026 wordt op basis van deze gegevens bepaald of deze grenswaarde(n) in werking zullen treden en zo nodig moeten worden aangescherpt.

De rapportagegegevens van de eerste twee jaar zijn dus medebepalend voor het moment van inwerkingtreding van de emissiegrenswaarden. Als in 2026 een voldoende dalende lijn wordt geconstateerd in de CO₂-emissie voor 2025 ten opzichte van 2024, wordt de emissiegrenswaarde voor zakelijke mobiliteit in 2026 uitgesteld en zal ook (nog) geen emissiegrenswaarde worden opgesteld voor woon-werkmobiliteit. Als geen sprake is van een voldoende dalende lijn en in 2025 het emissieplafond voor WPM (3,978 Mton) wordt overschreden, zal de emissiegrenswaarde voor zakelijke mobiliteit in 2026 alsnog in werking treden en zal mogelijk ook een emissiegrenswaarde voor woon-werkmobiliteit worden overwogen. Deze vervolgstappen zijn nodig om het gewenste reductiedoel (1,5 Mton CO₂) met redelijke zekerheid in 2030 te behalen.

De rapportagegegevens zijn dus sturend op toekomstige emissiegrenswaarden en daarmee, indien nodig, indirect een drukmiddel om emissiereductiemaatregelen af te dwingen.

Maatwerk

Het Besluit WPM stelt de bevoegde gezagen via de artikelen 18.7 en 18.8 Bal in staat om maatwerkregels op te stellen in het omgevingsplan, of om maatwerkvoorschriften te stellen voor specifieke organisaties. Met deze maatwerkregels en maatwerkvoorschriften kan worden afgeweken van de emissiegrenswaarden omschreven in artikel 18.12 Bal. Eventuele versoepelingen van grenswaarden via maatwerk zijn echter alleen mogelijk voor emissies met betrekking tot zakelijke mobiliteit in relatie tot de grenswaarde van 2030. Via maatwerk is het ook mogelijk om strengere grenswaarden op te stellen.

Maatwerk dient te worden voorzien van een daadkrachtige motivering en adequate onderbouwing. De doelgroepen voor maatwerk zijn regio's, sectoren of organisaties die onevenredige lastenverzwaring ondervinden als gevolg van het Besluit WPM. Een voorbeeld zijn thuiszorgorganisaties, waarbij thuiswerken of alternatieve reismodaliteiten vaak niet mogelijk zijn. Dit zijn echter uitzonderingen. De verwachting is dat in de praktijk weinig gebruik zal worden gemaakt van maatwerk. Omdat emissiegrenswaarden mogelijk pas per 2026 in werking treden, is maatwerk tot deze tijd nog niet van toepassing.

Persoonsgegevens

Conform artikel 18.15 lid 2 Bal worden bij het opstellen van gegevens en bescheiden vanuit de rapportageplicht ook persoonsgegevens verwerkt zoals bedoeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het gaat hierbij vooral over het verzamelen, opslaan en verwerken van persoonsgegevens door de werkgever tot geaggregeerde en geanonimiseerde data ten behoeve van

de rapportage. Werkgevers die geen financiële vergoeding of mobiliteitsvoorzieningen hebben getroffen, verwerken geen WPM-gegevens en zijn daarom vrijgesteld van de rapportageverplichting.

De rapportageplicht gaat over totalen en gemiddelden per organisatie, waarbij persoonsgegevens van werknemers niet worden verstrekt of opgeslagen door RVO of OD's. De enige uitzondering hierop is de contactpersoon van de werkgever, die kan worden benaderd voor vragen over de gerapporteerde gegevens. Zo wordt de persoonlijke levenssfeer van werknemers beschermd ten opzichte van de rapportageplicht.

2.5 Rollen, taken en verantwoordelijkheden

Tijdens de aanloop richting het Besluit WPM, maar ook bij het vervolgtraject de komende jaren, zijn veel landelijke, regionale en lokale partijen betrokken. Hieronder wordt een korte opsomming gegeven van deze partijen vanuit hun respectievelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden:

Landelijke partijen

- Omgevingsdienst Nederland (ODNL): Opsteller van deze leidraad. Dit draagt bij aan het borgen van uniformiteit en een 'level playing field' voor U&H-taken.
- Ministerie Infrastructuur en Waterstaat (I&W): Systeemverantwoordelijke en verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van een elektronische voorziening.
- Informatiepunt Leefomgeving (IPL): Helpdesk voor vragen OD's en verstreker van informatie rondom het Besluit WPM en de leidraad via hun website.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO): beheerder elektronische voorziening voor de gegevens en bescheiden. Daarnaast verantwoordelijk voor het periodiek aanleveren van het rapportageplichtige bedrijvenbestand. Ook vraagbak voor technische vragen rondom de handmatig downloadbare rapportages en bijbehorende web-service.
- Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG): Leveren input landelijke leidraad.
- Ministerie Economische Zaken en Klimaat (EZK): Verstreker van CDOKE-gelden aan bevoegde gezagen en gesprekspartner over middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de uitvoering.

Regionale en lokale partijen

- Bevoegde gezagen (BG): Gemeenten zijn verantwoordelijk voor U&H onder het Besluit WPM. Hiervoor moet voldoende capaciteit beschikbaar worden gesteld.
- Omgevingsdiensten (OD): Uitvoerende diensten die namens gemeenten nieuwe basistaak uitvoeren. Hieronder valt voorlichting (communicatie), toezicht en handhaving rondom de rapportageplicht.

3. Uitvoeringskader

Vanuit het juridische kader worden OD's verantwoordelijk voor de U&H-werkzaamheden rondom het nieuwe Besluit WPM. In dit uitvoeringskader worden handvatten voor OD's geboden voor het uitvoeren van deze nieuwe taken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in een preventieve, toezichthoudende en handhavende fase.

3.1 Preventieve fase

De preventieve fase heeft tot doel om voorbereid te zijn op het uitvoeren van toezicht en handhaving op de WPM-rapportages en de daaruit voortvloeiende verplichtingen. Daarom zal deze paragraaf zich richten op het voeren van vooroverleg tussen OD's en het bevoegd gezag, het nemen van voorbereidende stappen en het ophalen van benodigde gegevens en bescheiden bij rapportageplichtige werkgevers.

3.1.1 Vooroverleg BG

Voorafgaand aan toezicht en handhaving is het voor zowel gemeenten als OD's essentieel om op de hoogte te zijn van deze nieuwe verplichtingen. Daarom is het noodzakelijk dat OD's concrete afspraken maken met gemeenten over de uitvoering van het toezicht en handhaving op WPM-rapportages. Deze leidraad omvat een modelbrief voor OD's om gemeenten hierover te informeren en het gesprek aan te gaan (zie Bijlage I).

Om deze werkzaamheden uit te voeren, moet capaciteit beschikbaar worden gesteld. Afhankelijk van de gemaakte afspraken met gemeenten, moet minstens één uur per WPM-rapportageplichtige werkgever worden vrijgemaakt. Het uitvoeringskader zoals beschreven in deze leidraad, is hierop gebaseerd. Indien een OD vanwege een hoger ambitieniveau meer uitgebreide werkafspraken maakt met gemeenten, dient deze extra capaciteit naar eigen inzicht te worden vrijgemaakt en ingezet.

3.1.2 Voorbereidingsfase

De voorbereidingsfase heeft als doel om OD's voor te bereiden op toezicht en handhaving rondom WPM-rapportages en de daaruit voortvloeiende verplichtingen. Tegelijkertijd tracht deze fase werkgevers die onder de rapportageplicht vallen aan te moedigen om hun rapportage tijdig en volledig in te dienen en eventuele obstakels op te lossen. Kennis en communicatie vormen de kerninstrumenten van deze preventieve aanpak.

1. **Kennis**: In de voorbereidingsfase is het van essentieel belang dat binnen OD's kennis aanwezig is over het Besluit WPM. Deze kennis moet worden geborgd bij een specifieke groep medewerkers, zoals bijvoorbeeld toezichthouders energie en duurzaamheid. Deze medewerkers moeten in staat zijn om algemene vragen over WPM-rapportages te beantwoorden of door te verwijzen naar de juiste deskundigen. Daarnaast zijn zij in staat om de benodigde gegevens en bescheiden op te halen (zie paragraaf 3.1.3) en de rapportages inhoudelijk te toetsen aan de hand van een checklist (zie Bijlage VII). Hiervoor moet opleidingsbudget worden vrijgemaakt.
2. **Communicatie**: In de voorbereidingsfase is effectieve communicatie richting rapportageplichtige werkgevers van groot belang. Om dit te bereiken, worden vanuit OD's brieven verstuurd waarin wordt vermeld dat de betreffende werkgever (mogelijk) moet voldoen aan de WPM-rapportageplicht en dat hierop wordt gecontroleerd door de desbetreffende OD. De standaard voor deze aankondigingsbrief staat in Bijlage II. Over het

eerste rapportagejaar (2024) worden deze brieven centraal vanuit OD's verstuurd naar alle WPM-rapportageplichtige werkgevers. In de daaropvolgende jaren worden vergelijkbare brieven alleen verstuurd naar nieuwe werkgevers die onder het Besluit WPM komen te vallen. Deze brieven zijn ter aanvulling op de informatie die kan worden gevonden via de website van RVO. Op deze manier wordt beoogd het aantal werkgevers te verminderen waarbij handhavend door OD's moet worden opgetreden.

3.1.3 Gegevens en bescheiden

Om overzicht te houden op de organisaties met 100 of meer werknemers binnen het verantwoordelijkheidsgebied, ontvangt de handhavende OD jaarlijks een bedrijvenlijst van RVO. De werkgevers op deze lijst hebben mogelijk een rapportageplicht voor het Besluit WPM en moeten stapsgewijs worden gecontroleerd zoals beschreven in paragraaf 3.2 "Toezicht".

RVO zal ook periodiek de ingediende WPM-gegevens verstrekken via een handmatige download en web-service. Hierbij wordt duidelijk of de betreffende organisatie heeft voldaan aan de rapportageplicht en kunnen de gegevens en bescheiden inhoudelijk worden getoetst. De gegevens vanuit de handmatige download worden tot medio 2025 maandelijks geactualiseerd. Vanuit verschillende partijen is de wens doorgegeven om deze actualisatie daarna wekelijks te doen. Wanneer een OD gebruik maakt van de web-service, dan worden gegevens dagelijks ververst en is er dus real-time inzicht in de ingediende rapportages.

Voor het uitvoeren van toezicht en handhaving, wordt de lijst met werkgevers binnen het verantwoordelijkheidsgebied en de ingevoerde en berekende gegevens door RVO ontsloten voor de verantwoordelijke omgevingsdienst. Dit gebeurt dus op twee manieren, namelijk via een handmatige downloadfunctie en via een web-service. Iedere OD kan zelf kiezen op welke wijze men de gegevens wil ophalen.

Handmatige download

Bij de handmatige download moet een OD zelf de verstrekte gegevens bij RVO ophalen (downloaden). RVO zet daartoe maandelijks voor iedere OD een databestand klaar in MijnRVO. In de toekomst wordt deze frequentie wekelijks. De OD kan de bestanden bereiken door in te loggen via e-Herkenning. Het databestand wordt enkel aangeboden via een basisformat (Excel). In het Excel-bestand kunnen OD's zelf bewerkingen doen. Gegevens zijn gestructureerd in een aantal tabbladen.

Web-service

Naast de handmatige download ontwikkelt RVO een web-service waarmee een OD desgewenst mobiliteitsgegevens periodiek bij RVO kan ophalen. Deze web-service komt beschikbaar in de protocollen SOAP (XML) en REST API (JSON). RVO stelt voor deze web-service tenminste het volgende beschikbaar aan de OD:

- Een beschrijving dan wel berichtenboek waar het een en ander over de inhoud en het gebruik van het koppelvlak staat beschreven. Hierin zullen ook aanwijzingen worden opgenomen over welke berekening met de ontvangen gegevens gemaakt kunnen worden;
- Een loket waar OD's met technische vragen terecht kunnen;
- Een testomgeving waarmee OD's de werking van het koppelvlak voor eigen gebruik kunnen testen;
- Een technische ontsluiting op basis van Mutual TLS in combinatie met PKI-O certificaten al dan niet in de vorm van de zogeheten Digi-koppeling.

3.2 Toezichthoudende fase

Als de rapportageverplichting in 2024 in werking treedt, kunnen OD's formeel starten met het uitvoeren van toezicht. Handhaving is formeel pas mogelijk per 1 juli 2025, wanneer de eerste rapportages moeten zijn ingediend. Gezien late start van handhaving, is de verwachting dat in de beginfase (1 juli 2024 tot 1 juli 2025) geen tijd wordt besteed aan inhoudelijke toetsing. Het is tot 1 januari 2025 überhaupt niet mogelijk om inhoudelijk te toetsen, omdat tot deze datum geen officiële rapportages over 2024 binnenkomen.

Het is waarschijnlijk dat de benodigde capaciteit voor uitgebreide inhoudelijke controles op aangeleverde rapportages niet per direct in 2024 en 2025 wordt vrijgemaakt. Hierdoor wordt het eerste jaar (2024) vooral ingezet op voorbereidende werkzaamheden, zoals afstemming over de benodigde middelen, voorlichting, communicatie en het opdoen van ervaring rondom de rapportageplicht. OD's en gemeenten met een hoger ambitieniveau op dit onderwerp, kunnen voor 2025 middels extra capaciteit kiezen voor (meer) inhoudelijke toetsing.

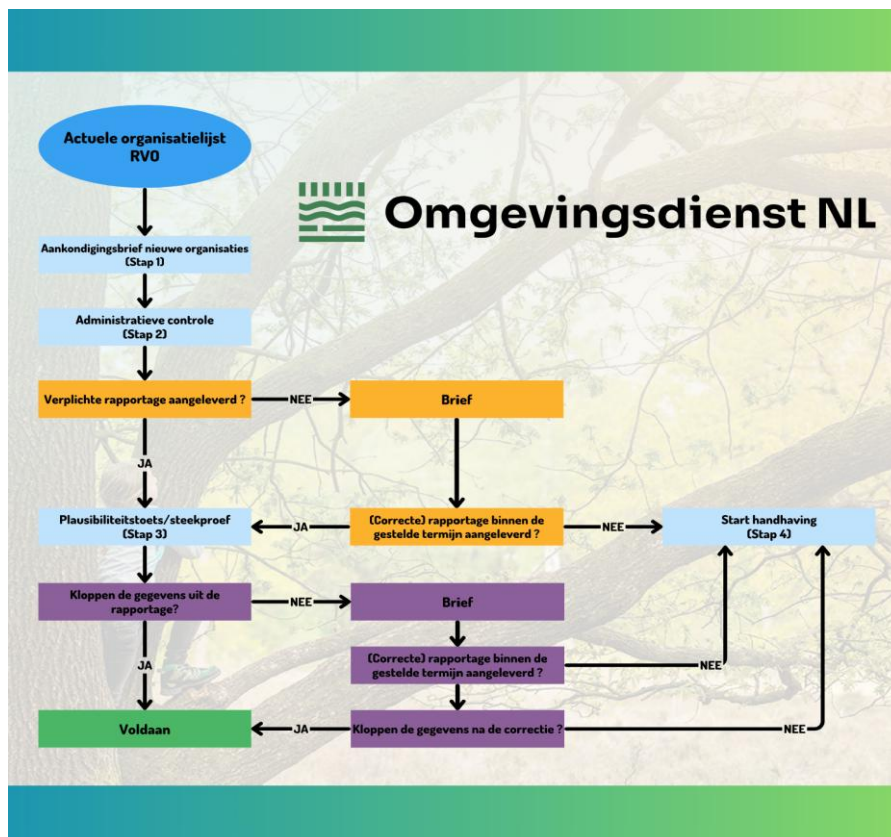
OD's zullen ook zelf moeten voldoen aan de rapportageplicht WPM. Aangezien de hoofdvestiging van alle OD's binnen het eigen werkgebied valt, zullen OD's elkaar controleren op deze verplichting. Voor een onderverdeling van de werkzaamheden wordt verwezen naar Bijlage VIII. In het kader van een voorbeeldfunctie worden OD's gevraagd om de toegewezen OD als eerste te controleren.

Voorlopig worden deze onderlinge controles informeel benaderd middels het principe van 'checks and balances'. Wanneer een OD wordt gecontroleerd, dan ligt deze uiteraard buiten het bevoegde werkgebied van de controlerende OD. Vandaar dat resultaten nooit in de vorm van een formele handhavende brief kunnen worden gedeeld. Resultaten moeten daarom altijd als advies worden gedeeld met de te controleren OD. Door adviesrapporten centraal te verzamelen op Kennisnet, kan een OD die niet voldoet worden aangesproken via het coördinatieteam energie en, indien nodig, via de algemene ledenvergadering van ODNL.

Vanuit de beginselplicht tot handhaving zou een OD die niet voldoet, bij zichzelf een bestuursrechtelijk traject op moeten starten. Indien dit traject wordt opgestart, is het verstandig om hercontroles en eventuele verdere vervolgstappen door de OD te laten uitvoeren die is toegewezen om te controleren. De resultaten hiervan worden ook weer als advies gedeeld.

3.2.1 Stroomdiagram toezicht

De toezichthoudende fase wordt uitgevoerd aan de hand van verschillende stappen, welke hieronder schematisch zijn weergegeven middels een stroomdiagram. De blauwe blokjes laten de stappen zien. Bij stap 2 (administratieve controle) wordt door middel van de oranje blokjes aangegeven welke handlungsmogelijkheden moeten worden ondernomen. Dit geldt ook voor de paarse blokjes bij stap 3 (plausibiliteitstoets en steekproef).

3.2.2 Stappenplan toezicht

Iedere stap uit het stroomschema wordt in deze sub-paragraaf gedetailleerd toegelicht.

- **Stap 1: Communicatie**

Alle (nieuwe) organisaties met minimaal 100 werknemers worden vanaf 1 juli 2024 nogmaals door OD's gewezen op het Besluit WPM, de bijkomende rapportageplicht en dat hierop toezicht gehouden gaat worden. Hiervoor worden vanuit OD's aankondigingsbrieven verstuurd naar alle organisaties die volgens de RVO-lijst hieraan moeten voldoen. Het model voor deze standaardbrief is terug te vinden in Bijlage II van deze leidraad. Ook vanuit het ministerie I&W zijn alle bekende werkgevers die onder de WPM vallen geïnformeerd over deze regeling.

- **Stap 2: Administratieve controle**

De volgende stap is het administratief controleren of alle rapportageplichtige werkgevers de desbetreffende rapportages (tijdig) hebben ingediend over het desbetreffende kalenderjaar. Deze controle kan jaarlijks plaatsvinden na de deadline voor de rapportageplicht (30 juni). De controle kan worden uitgevoerd door de lijst met organisaties die op 1 juli hebben ingediend te vergelijken met de lijst van organisaties die zouden moeten rapporteren. Laatstgenoemde lijst ontvangen de OD's jaarlijks via OD.nl. Omdat de namen van de organisaties op beide lijsten van elkaar kunnen verschillen, is het belangrijk om de vergelijking van de lijsten te maken op basis van het KVK nummer. Werkgevers die geen rapportage hebben ingediend, worden hierop aangeschreven. RVO zal de rapportagegegevens van indieners via de handmatige download tot medio 2025 maandelijks actualiseren. De wens is uitgezet richting RVO om daarna deze gegevens wekelijks te updaten. De gegevens via de web-service worden dagelijks geactualiseerd.

- **Stap 3: Representativiteitstoets en Plausibiliteitstoetsen**

Na de administratieve controle kunnen OD's vervolgens de aangeleverde gegevens en bescheiden van de rapportages inhoudelijk toetsen. Het gaat over de totale gegevens voor zowel woon-werk of

zakelijk, de details per categorie, de details per ingevoerde combinatie van vervoersmiddel met brandstoftype, het aantal leaseauto's en de bijbehorende legenda. Dit gebeurt door middel van een zogenaamde representativiteitstoets en plausibiliteitstoetsen. Hierbij worden een aantal organisaties steekproefsgewijs gecontroleerd op de inhoud van de aangeleverde rapportages. Het merendeel van deze toetsen betreft maatwerk:

1) Representativiteitstoets

De meeste werkgevers zullen rapportagegegevens over woon-werkmobiliteit verzamelen middels enquêtes, zoals benoemd in de landelijke RVO-handreiking. Hierbij bestaat het risico dat niet alle werknemers van een organisatie deze enquête invullen, ondanks dat de juridische basis stuurt op 100% ingevulde enquêtes. Om dit te controleren, kan steekproefsgewijs een representativiteitstoets worden uitgevoerd. Hierbij kan de werkgever om nadere toelichting worden gevraagd omtrent het aantal werknemers die daadwerkelijk in dienst zijn en het aantal werknemers dat de enquête heeft ingevuld.

Voor de representativiteitstoets kan gebruik gemaakt worden van een calculator² om te bepalen of een representatief aantal medewerkers de enquête heeft ingevuld. Aangezien er geen wettelijke basis is, kan de leidraad niet exact de percentages bepalen die in deze tool moeten worden ingevuld. Desondanks wordt geadviseerd om de foutmarge niet onder 5% te laten zakken en het betrouwbaarheidsniveau niet lager dan 95% te zetten.

Om rekening mee te houden: Bijkomende moeilijkheid voor het bepalen van representativiteit is dat in de aangeleverde gegevens enkel het aantal werknemers kan worden aangegeven. Het aantal ingevulde enquêtes kan door de OD's niet vanuit de rapportagegegevens worden herleid. Bij RVO is de wens neergelegd om dit in toekomstige versies van de rapportages aan te passen. Er kan dus op basis van rapportages alleen geen representativiteitstoets worden uitgevoerd. Hiervoor zal altijd contact met het bedrijf moeten worden gezocht. Eventueel kan dit ook worden meegenomen tijdens een lopend handhavingstraject, aangezien dan al contact is met het bedrijf omtrent de rapportage.

Iedere OD moet voor zichzelf bepalen hoeveel representativiteitstoetsen uitgevoerd kunnen worden en op welke wijze prioritering hierin plaatsvindt. Dit betreft regionaal maatwerk. De komende jaren wordt ervaring opgedaan met deze werkwijze. Aan de hand van deze ervaringen kan de regeling en deze leidraad in de toekomst worden aangescherpt.

2) Plausibiliteitstoets "0" waarden

Als voor een bepaalde categorie (reismodaliteit met mogelijke brandstoftype) voor woon-werk of zakelijke mobiliteit niets is ingevuld, wordt dit weergegeven via een zogenaamde "0" waarde. Bij teveel van deze "0" waarden, kan worden overwogen om vervolgstappen te ondernemen. Denk hierbij aan het steekproefsgewijs opvragen van administratieve gegevens en vragen om nadere toelichting op de ingediende rapportage. Voordat vervolgstappen worden ondernomen, moet door de toezichthouder worden beoordeeld of "0" waarden in de rapportage logischerwijs verklaard kunnen worden. Denk hierbij aan de aard van de werkgever en/of het branchetype waar deze toe behoort. Zo zal een callcenter waarschijnlijk meer "0" waarden hebben dan een installatiebedrijf. Als rapportages grotendeels bestaan uit "0" waarden, zal altijd contact moeten worden opgenomen met het bedrijf. Voor de rest is de beoordeling maatwerk.

3) Plausibiliteitstoets CO2 per reizigerskilometer

De rapportages geven werkgevers een eerste inzicht in hun eigen CO2-uitstoot per reizigerskilometer voor verschillende categorieën binnen zowel woon-werk mobiliteit als zakelijke mobiliteit. De toekomstige emissiegrenswaarde voor zakelijke mobiliteit (96 gram CO2 per reizigerskilometer) kan als benchmark voor deze plausibiliteitstoets worden gebruikt. Indien rapportages categorieën bevatten die deze benchmark overschrijden, worden deze aangewezen als zogenaamde 'CO2-uitschieters' die nader moeten worden onderzocht. Binnen deze categorieën wordt vervolgens nader bekeken welke reismodaliteiten en brandstoftypen de voornaamste oorzaak zijn voor deze overschrijding. Een andere oorzaak kan zijn het incorrect invullen van enquêtes of het RVO-portaal.

---

² Volg voor de calculator de link <https://nl.surveymonkey.com/mp/sample-size-calculator/>

Ook bij deze toetsing moet de toezichthouder naar eigen inzicht beoordelen wanneer vervolgstappen te ondernemen, zoals het opvragen van administratieve gegevens of nadere toelichting omtrent de ingediende rapportage. Hierbij moet andermaal worden gekeken of eventuele afwijkingen niet logischerwijs verklaard kunnen worden, zoals de aard van de werkgever en/of de branche waartoe deze behoort. Indien uit de opgevraagde gegevens blijkt dat de rapportage foutief is ingevuld, kan middels een handhavingstraject een nieuwe rapportage worden geëist.

Niet alleen uitschieters naar boven moeten worden bekeken juist de uitschieters naar beneden zijn ook belangrijk. Als uit een rapportage bijvoorbeeld een gemiddelde van 10 gram per reizigerskilometer komt, dan is het van belang om dit te verifiëren bij de werkgever. De gegevens zouden dan verkeerd ingevuld kunnen zijn. Ook dit betreft weer maatwerk.

4) *Plausibiliteitstoets woon-werkafstand*

Deze toets geldt alleen voor woon-werk mobiliteit. Door de grote verschillen in reisafstand en aantallen dienstreizen tussen sectoren en organisaties, is besloten om deze plausibiliteitstoets niet uit te voeren voor zakelijke mobiliteit. Ingediende rapportages worden getoetst op aannemelijkheid en waarschijnlijkheid van woon-werkkilometers. Voor elke organisatie kan de standaard woon-werkafstand per werknemer worden berekend middels onderstaande formule:

$$\text{Gemiddelde woon-werkafstand per werknemer} = \frac{\text{WWT reizigerskilometers}}{\text{aantal werknemers} : \text{aantal werkbare dagen (225)}} : 2$$

Per werkgever wordt de totale gemelde reizigerskilometers voor woon-werk (WWT) gedeeld door het gerapporteerde aantal werknemers. Dit wordt vervolgens gedeeld door het aantal 'werkbare dagen'. Tenslotte dient het aantal overgebleven reizigerskilometers te worden gedeeld door twee om tot één reisafstand voor woon-werk te komen.

De uitkomst van deze formule wordt vergeleken met de Nederlandse standaardwaarde (KPI) voor woon-werkafstand per werknemer vanuit het CBS (19,8 km)³. Een afwijking van circa 20% wordt gezien als normaal (15,8 km - 23,8 km). Indien de berekende woon-werkkilometers vanuit een rapportage buiten deze marge vallen, kunnen vervolgstappen ondernomen worden. Denk hierbij aan het steekproefsgewijs opvragen van administratieve gegevens en vragen om nadere toelichting over de woon-werkkilometers vanuit de OD aan de desbetreffende werkgever. Indien blijkt dat de gegevens niet correct zijn weergegeven dan dient een nieuwe rapportage te worden ingediend.

Om rekening mee te houden: Belangrijk is om te benadrukken dat de formule en bijbehorende marges indicatief zijn. Het nadeel van de formule is namelijk dat wordt uitgegaan van 225 werkdagen. Met dit aantal wordt aangesloten op de landelijke handreiking, maar wordt geen rekening gehouden met eventuele thuiswerkdagen en parttime medewerkers. Hierdoor kan een vertekend beeld ontstaan en kunnen (te)veel rapportages buiten de wenselijke marges vallen. Het is daarom van belang om bij eventuele uitschieters goed te kijken naar eventuele verklaringen, voordat vervolgstappen worden ondernomen. Op basis van ervaringscijfers kan de formule met de bijbehorende marge rondom deze plausibiliteitstoets in de toekomst eventueel worden bijgesteld.

- **Stap 3: Handhaving**

Indien tijdens de administratieve controle wordt geconstateerd dat de rapportage niet (tijdig) is ingediend, of tijdens de representativiteitstoets en/of plausibiliteitstoetsen blijkt dat mogelijk onjuiste gegevens en bescheiden zijn aangeleverd, dienen vervolgstappen genomen te worden. Eventueel zal hierbij handhavend opgetreden moeten worden conform paragraaf 3.3 "Handhaving".

³ Gemiddelde woon-werkafstand in Nederland: <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/85481NED>

3.3 Handhavende fase

Indien een WPM-rapportageplichtige werkgever niet (tijdig) een rapportage indient of onjuiste gegevens aanlevert, is dit in strijd met wettelijke voorschriften (zie paragraaf 2.3). Dit is een overtreding en vereist handhavend optreden om de overtreder alsnog een (juiste) WPM-rapportage in te laten dienen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) ten behoeve van een 'level playing field'.

3.3.1 Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht

In deze subparagraaf zal de positionering van de overtreding "niet of onjuist indienen van de WPM-rapportage" worden uitgewerkt volgens onderstaande basisinterventiematrix uit het LHSO. Hierbij wordt aan de hand van de 'gevolgen van de overtreding' en het 'gedrag van de overtreder' de zwaarte van de overtreding(en) bepaald.

4. Aanzienlijk en/of onomkeerbaar	A4	B4	C4	D4
3. Van belang	A3	B3	C3	D3
2. Beperkt	A2	B2	C2	D2
1. Vrijwel nihil	A1	B1	C1	D1
[gevolgen ↑/ overtreder →]	A. Goedwillend	B. Onverschillig	C. Calculerend	D. Notoir/ crimineel

Gevolgen van de overtreding

Het niet of foutief indienen van de rapportage wordt geclassificeerd als "2. Beperkt", gezien de cruciale rol van de organisatie bij het bevorderen van duurzame werkgebonden personenmobiliteit. Dit nalaten draagt indirect bij aan CO₂-uitstoot, aangezien de organisatie zo extra bijdraagt aan de totale uitstoot via werkgebonden personenmobiliteit.

Indien uit het toetsmoment van 2026 blijkt dat de totale CO₂-uitstoot rondom werkgebonden personenmobiliteit van alle werkgevers die onder het besluit vallen, niet in lijn is met het gestelde emissieplafond in 2025 (3,978 Mton), wordt het gevolg alsnog gepositioneerd als "3. Van Belang". Dit heeft als doel dat de CO₂-uitstoot door werkgebonden personenmobiliteit tegen 2030 in totaal met minstens 1,5 megaton moet worden verminderd.

Gedrag van de overtreder

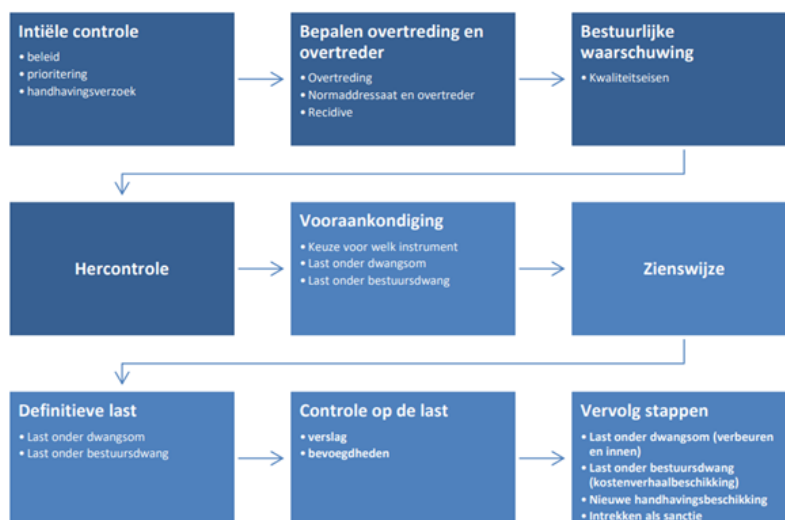
Omdat de verplichting tot het indienen van de WPM-rapportage vooraf meermaals is gecommuniceerd aan WPM-rapportageplichtige werkgevers, zal in eerste instantie het gedrag van de overtreder worden gepositioneerd als 'B. Onverschillig'. De kennis over de maatregel is namelijk aanwezig bij de werkgever. Dit zal dan leiden tot een ambtelijke waarschuwing met een hersteltermijn.

Naarmate het handhavingsproces vordert, zal het gedrag steeds strenger worden beoordeeld op de basisinterventiematrix. Dit is omdat de overtreder gedurende elke fase van handhaving kansen heeft gehad om te voldoen aan de verplichting tot WPM-rapportage, waarvan hij officieel op de hoogte is gesteld. Het negeren of foutief indienen van de rapportageverplichting toont een gebrek aan betrokkenheid bij het streven naar CO₂-reductie en duurzaamheid. Met andere woorden, als blijkt

dat de overtreding tijdens de hercontrole niet ongedaan is gemaakt, wordt het gedrag opgeschaald naar 'C. Calculerend'. Vanaf dan wordt het bestuursrechtelijke handhavingstraject ingezet.

3.3.2 Handhavingstadiën

In deze paragraaf zal kort beschreven worden welke termijnen noodzakelijk zijn bij de belangrijkste handhavingstadiën als niet (tijdig) een WPM-rapportage is ingediend of als onjuiste gegevens zijn aangeleverd. Op deze manier wordt getracht om uniformiteit in de handhaving te waarborgen. Voor een gedetailleerde beschrijving van de handhavingstadiën volgens het LHSO, wordt verwezen naar de leidraad "Handhavingstadiën en begunstigingstermijnen" en onderstaande figuur.

Initiële controle à Hercontrole

Indien bij de initiële controle blijkt dat niet (tijdig) een WPM-rapportage is ingediend, of onjuiste gegevens zijn verstrekt, zal een bestuurlijke waarschuwing worden uitgevaardigd. In Bijlagen III en IV zijn voorbeeld controlebrieven opgenomen waarbij wel of geen overtredingen zijn geconstateerd tijdens de initiële controle. Een controlebrief met overtreding wordt opgevolgd door een hercontrole. Er geldt een hersteltermijn van drie maanden na de bestuurlijke waarschuwing om alsnog de WPM-rapportage (juist) in te dienen voordat een hercontrole plaatsvindt. Deze beslissing is genomen vanwege de tijdsintensieve aard van het proces om inzicht te verkrijgen in de WPM-gegevens, met name wanneer bedrijfssystemen hier niet op is afgestemd.

Hercontrole à VL0D

In Bijlage V is een modelbrief opgenomen voor een hercontrole waarin de overtreding ongedaan is gemaakt. Indien bij de hercontrole blijkt dat de overtreding niet ongedaan is gemaakt, wordt een voornemen last onder dwangsom (VL0D) opgesteld. Hierbij wordt een termijn van één maand na verzending gehanteerd voor het indienen van een zienswijze op het voornemen.

VL0D à LOD

Wanneer de zienswijzetermijn is verlopen en de overtreding nog steeds niet is opgeheven, wordt een last onder dwangsom (LOD) opgesteld. Hierbij wordt een termijn van twee maanden na verzending gehanteerd om de overtreding te corrigeren. Deze beslissing is genomen vanwege de al verstreken termijn om aan de rapportageverplichting te voldoen.

De hoogte van de dwangsom is gesteld op € 1.500 per maand, tot een maximum van € 4.500. Voor het bepalen van de hoogte van deze dwangsom en de lengte van de begunstigingstermijn, is aansluiting gezocht bij de leidraad "Handhavingstadiën en begunstigingstermijnen". De hoogte van de dwangsom staat in redelijke verhouding tot de zwaarte van het geschonden belang en moet ertoe bewegen dat de overtreding wordt beëindigd.

Na het aflopen van de termijn zal maandelijks een LOD-controle worden uitgevoerd. Als de overtreding dan niet is opgeheven, zijn van rechtswege dwangsommen verbeurd. Nadat de dwangsom is bereikt, volgt er een nieuw handhavingsbesluit.

4. Financieel Kader

Voor de uitvoering van deze extra basistaken in relatie tot het Besluit WPM, moet capaciteit en de bijbehorende financiële middelen worden vrijgemaakt vanuit de desbetreffende bevoegde gezagen.

4.1 Beschikbare middelen

Vanuit de Nota van Toelichting bij het Besluit WPM wordt een inschatting gemaakt van de bestuurlijke lasten voor decentrale overheden voor de uitvoering van dit besluit. Hierbij worden landelijke extra kosten verwacht rond €800.000 per jaar. Dit bedrag is gebaseerd op een onderzoek van Andersson Elffers Felix 'Uitvoeringskosten van het Klimaatakkoord voor decentrale overheden in 2022 – 2030'. Dit landelijke bedrag moet jaarlijks worden ingezet op circa 8.000 werkgevers met minimaal 100 werknemers die onder het besluit vallen.

De Nota van Toelichting verwijst naar de 'klimaatvelop' vanuit gemeentefondsen als mogelijke bron om de benodigde gelden vrij te maken. Hierbij wordt concreet verwezen naar de tijdelijke regeling 'capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Regionaal en lokaal zullen omgevingsdiensten en gemeenten in overleg moeten bepalen hoeveel en op welke wijze de benodigde middelen worden ingezet op deze nieuwe taken. In Bijlage I is daarom een modelbrief opgenomen voor OD's om gemeenten hierover te informeren en het gesprek aan te gaan. Vrijgemaakte middelen moeten worden geborgd in de begroting van OD's en worden uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma (UVP).

4.2 Risico's

Tijdigheid

Het is van groot belang om voor de nieuwe taken rondom het Besluit WPM tijdig budget en capaciteit beschikbaar te stellen. Gezien het moment van inwerkingtreding (1 juli 2024), is het voor OD's te laat om voor 2024 expliciete middelen vrij te maken. De begrotingen en UVP's voor 2024 zijn al vastgesteld. Ook zijn veel Begrotingen 2025 al op route om vastgesteld te worden. Omdat pas vanaf 1 juli 2025 kan worden gehandhaafd, is het desondanks mogelijk om de benodigde middelen te reserveren middels een Begrotingswijziging voor 2025. Deze financiële middelen moeten vervolgens tijdig middels het UVP 2025 worden uitgewerkt in concrete VTH-werkzaamheden.

Financieringsbron

Hoewel de CDOKE-gelden hiervoor een geschikte financieringsbron zijn, gaat het hierbij om 'ongelabeld geld'. Hierdoor zijn gemeenten niet verplicht om deze middelen specifiek in te zetten op de uitvoering van het Besluit WPM. Omdat het echter gaat om basistaken, zullen gemeenten in dat geval gelden uit andere bronnen moeten aanspreken om op te nemen in de OD-begroting. Het risico hierbij is dat gemeenten minder prioriteit aan deze taken geven, waardoor de daadwerkelijke uitvoering in het gedrang zal komen.

Ambitieniveau

Tenslotte is de omvang van de financiële bijdrage sterk afhankelijk van het regionale en lokale ambitieniveau van de bevoegde gezagen. De geschatte landelijke bijdrage van €800.000 per jaar, zoals benoemd in het rapport van Andersson Elffers Felix, gaat er ten onrechte vanuit dat de helft

van deze kosten wordt gedragen door de Provincie. Omdat de Provincie in eerste instantie niet is aangewezen als bevoegd gezag, is dit uitgangspunt inmiddels achterhaald. Hierdoor komen de initiële financiële lasten volledig bij gemeenten te liggen.

Het rapport van Andersson Elffers Felix gaat bij het jaarlijkse bedrag van €800.000 daarnaast uit van een vierjarige controlefrequentie. Het uitgangspunt is dus dat ongeveer 25% van het bedrijvenbestand per jaar inhoudelijk wordt gecontroleerd. Het eerste jaar zal echter ook veel toezicht gehouden moeten worden op de basale rapportageplicht voor het gehele bedrijvenbestand, inclusief eventuele handhaving die hieruit voortkomt. Hiermee worden administratieve controles en handhaving bedoeld of überhaupt een rapportage is ingediend. Deze extra werkzaamheden in combinatie met opleidingen, voorlichting, communicatie en het opdoen van ervaring rondom deze nieuwe taken, leiden er naar verwachting toe dat minder (diepgaande) inhoudelijke toetsing plaatsvindt in het eerste jaar.

De werkwijze zoals deze in de leidraad is omschreven kan waarschijnlijk niet worden gedekt met alleen de middelen die via het rijk beschikbaar zijn gesteld. Als wordt besloten om de werkzaamheden conform de leidraad uit te voeren, dan zal richting de partners van de OD inzichtelijk moeten worden gemaakt hoeveel middelen hiervoor nodig zijn.

Bijlage I: Modelbrief OD naar BG

<Gemeente>

T.a.v. de heer/mevrouw <achternaam>

<Postbus nummer>

<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Onderwerp: Uitvoering besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Middels deze brief wordt aandacht gevraagd voor de uitvoering van het 'Besluit CO2-reductie werkgebonden personenmobiliteit'. De werkzaamheden rondom dit besluit hebben voornamelijk betrekking op de uitvoering van toezicht en handhaving op de bijbehorende rapportageverplichting. Gemeenten zijn hiervoor bevoegd gezag. Deze werkzaamheden zijn als basistaak bij de omgevingsdiensten belegd.

In deze brief wordt uiteengezet wat dit besluit inhoudt, op hoeveel werkgevers binnen de regio van de Omgevingsdienst <regio> dit besluit betrekking heeft en welke geschatte bijdrage hiervoor benodigd is. In juli 2024 zal een leidraad voor de uitvoering en handhaving van dit besluit beschikbaar worden gesteld vanuit de Omgevingsdienst Nederland (ODNL).

Besluit

Vanaf 1 juli 2024 zijn organisaties met minimaal 100 werknemers verplicht om jaarlijks te rapporteren over hun zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit. Het gaat hierbij om gegevens met betrekking tot het aantal gereisde kilometers, de gebruikte vervoersmiddelen en gebruikte brandstof. Als gemeente valt u waarschijnlijk ook zelf onder de rapportageverplichting. Uiterlijk 30 juni 2025 dienen de eerste gegevens en bescheiden conform afdeling 18.1 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) te zijn ingediend. Deze gegevens en bescheiden kunnen worden aangeleverd via een digitaal formulier bij RVO.

Aantal werkgevers

Omgevingsdiensten dienen te controleren of deze rapportages tijdig en volledig worden ingediend en voldoen aan de gestelde vereisten. RVO heeft hiervoor een definitieve lijst aangeleverd met werkgevers die onder het nieuwe besluit vallen. Binnen het werkgebied van de Omgevingsdienst <regio> zijn <aantal> werkgevers die aan de regeling moeten voldoen. Voor de <bevoegd gezag> gaat het om <aantal> werkgevers.

Middelen

Vanuit het ministerie is budget beschikbaar gesteld via een 'tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid' (CDOKE). Uit het 'Besluit CO2 reductie werkgebonden personenmobiliteit' vallen geschatte kosten te herleiden van circa 100 euro per werkgever. Dit is vanuit het uitgangspunt dat in het eerste jaar enkel administratieve controles worden uitgevoerd of alle rapportages daadwerkelijk zijn ingediend. Financiering moet naast administratief toezicht en handhaving ook worden ingezet op voorbereidende werkzaamheden (opleiding, training en voorlichting). De ambitie is om na het eerste jaar de rapportageplicht meer inhoudelijk te toetsen, wat kan leiden tot een toename in de benodigde middelen.

Gezien de maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan op het gebied van duurzaamheid en klimaat, draagt bovenstaande regeling bij aan het behalen van de gestelde klimaatdoelen. Als u als gemeente deze regeling als essentieel onderdeel ziet om de klimaatdoelen te behalen, dan is het mogelijk om extra aandacht en middelen aan dit onderwerp te besteden. Mocht u aanvullende wensen of vragen over dit onderwerp hebben, dan horen wij dat graag via onderstaande contactgegevens.

Graag ontvangen wij op korte termijn uitsluitsel op welke wijze u (extra) aandacht wilt besteden aan dit onderwerp binnen het basistakenpakket van uw omgevingsdienst. Hierbij wordt benadrukt dat het niet inbrengen van middelen als gevolg heeft dat geen uitvoering kan worden gegeven aan deze wettelijke basistaak.

Vragen?

Neem dan contact op met <contactpersoon> van de Omgevingsdienst <regio>. U kunt hem/haar bereiken via de <telefoonnummer> of per e-mail op <mailadres>.

Met vriendelijke groet,

Naam, functie

Ondertekening

Bijlage II: Aankondigingsbrief

<Werkgever>

T.a.v. de heer/mevrouw <contactpersoon>

<Adres>

<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Betreft: Aankondiging rapportageplicht werkgebonden personenmobiliteit

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Als uw organisatie 100 of meer werknemers heeft, bent u vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over het zakelijke verkeer en het woon-werkverkeer van uw medewerkers. Volgens onze gegevens valt uw organisatie onder deze regeling. Via deze brief vragen we aandacht voor dit onderwerp en verzoeken wij u rekening te houden met deze regelgeving in uw bedrijfsvoering.

Waarom deze regeling

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke verkeer en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Middels deze rapportage probeert de overheid inzichtelijk te krijgen hoeveel de uitstoot van werkgebonden personenmobiliteit (WPM) daadwerkelijk is.

Wat houdt de rapportage in

Op de website van RVO is een handreiking beschikbaar die u meer informatie geeft hoe u aan deze rapportageplicht kunt voldoen. Deze handreiking is te downloaden via de link <https://www.rvo.nl/onderwerpen/rapportage-wpm>.

Gegevens die u in ieder geval bij de hand moet hebben zijn:

- Het totaal aantal kilometers dat uw werknemers in een kalenderjaar hebben afgelegd voor zakelijk en woon-werkverkeer;
- Jaartotaal aan kilometers verdeeld in soort vervoermiddel en brandstoftype.

Lever op tijd aan

Vanaf 1 juli 2025 controleert de Omgevingsdienst <regio> of u hebt voldaan aan de rapportageplicht. Verder zal ook worden gekeken of de inhoud van de rapportage voldoet aan alle gestelde vereisten.

Bent u van mening dat u niet aan deze verplichting hoeft te voldoen. Lever hier dan motivering voor aan bij de Omgevingsdienst <regio>.

Vragen?

Neem dan contact op met de heer/mevrouw <naam toezichthouder> van de Omgevingsdienst <regio>. U kunt hem/haar bereiken via <telefoonnummer> of per e-mail op <mailadres>. Vermeld dan wel het zaaknummer als u reageert op deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van <bevoegd gezag>.

Directeur Omgevingsdienst <regio>
Afschrift(en): <aan betreffend bevoegd gezag>

Bijlage III: Controlebrief overtreding

<Werkgever>
T.a.v. de heer/mevrouw <contactpersoon>
<Adres>
<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Betreft: Overtredingsbrief controle werkgebonden personenmobiliteit
Zaaknummer: <zaaknummer>

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Op <datum> heeft toezichthouder de heer/mevrouw <naam> namens de Omgevingsdienst <regio> een controle uitgevoerd bij uw organisatie aan de <adres>. De toezichthouder heeft gecontroleerd op regelgeving omtrent de regeling werkgebonden personenmobiliteit (WPM).

Resultaten controle

Als uw organisatie minimaal 100 werknemers heeft, bent u vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over de zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit van uw medewerkers. Volgens onze gegevens valt uw organisatie onder deze verplichting en heeft u geen <juiste> rapportage ingediend via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Uw organisatie had uiterlijk 30 juni 2025 aan de rapportageverplichting moeten voldoen. Doordat u geen <juiste> rapportage heeft ingediend, bent u in overtreding van artikel 18.15 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Om deze overtreding ongedaan te maken, dient u alsnog een <juiste> rapportage in te dienen.

Beëindig de overtreding <en> binnen de hersteltermijn

U moet de overtreding <en> binnen 3 maanden na dagtekening van deze brief ongedaan maken door de rapportage aangaande de zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit in te dienen bij RVO. U wordt verzocht de Omgevingsdienst <regio> per e-mail op de hoogte te stellen als u de overtreding heeft beëindigd. Dit mailt u naar <mailadres> onder vermelding van dit zaaknummer. Onze toezichthouder voert vervolgens een hercontrole uit.

Wij stellen uw medewerking op prijs en gaan ervan uit dat u de overtreding tijdig beëindigt. Daarmee voorkomt u de volgende stap uit de landelijke handhavingsstrategie: het opleggen van sancties.

Waarom deze regeling

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke verkeer en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Middels deze rapportage probeert de overheid inzichtelijk te krijgen hoeveel de uitstoot van WPM daadwerkelijk is.

Wat houdt de rapportage in

Op de website van RVO is een handreiking beschikbaar die u meer informatie geeft hoe u aan deze plicht kunt voldoen. Deze handreiking is te downloaden via [deze link](#). Gegevens die u in ieder geval bij de hand moet hebben zijn:

- Het totaal aantal kilometers dat uw werknemers in een kalenderjaar hebben afgelegd voor zakelijk en woon-werkverkeer;
- Jaartotaal aan kilometers verdeeld in soort vervoermiddel en brandstoftype.

Vragen?

Neem dan contact op met **de heer/mevrouw** van de Omgevingsdienst **<regio>**. U kunt **hem/haar** bereiken via **<telefoonnummer>** of per e-mail op **<mailadres>**. Vermeld dan wel het zaaknummer als u reageert op deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van **<bevoegd gezag>**,

Directeur Omgevingsdienst **<regio>**
Afschrift(en): **<aan betreffend bevoegd gezag>**

Bijlage IV: Controlebrief geen overtreding

<Werkgever>

T.a.v. de heer/mevrouw <contactpersoon>

<Adres>

<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Betreft: Controlebrief werkgebonden personenmobiliteit

Zaaknummer: <zaaknummer>

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Op <datum> heeft toezichthouder de heer/mevrouw <naam> namens de Omgevingsdienst <regio> een controle uitgevoerd bij uw organisatie aan de <adres>. De toezichthouder heeft gecontroleerd op regelgeving omtrent de regeling werkgebonden personenmobiliteit (WPM).

Resultaten controle

Als uw organisatie minimaal 100 werknemers heeft, bent u vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over de zakelijke mobiliteit en het woon-werkmobiliteit van uw medewerkers. Volgens onze gegevens valt uw organisatie onder deze verplichting.

Uw organisatie had uiterlijk 30 juni 2025 aan de rapportageverplichting moeten voldoen. Op <datum> heeft uw bedrijf voldaan aan deze rapportageverplichting.

Waarom deze regeling

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Middels deze rapportage probeert de overheid inzichtelijk te krijgen hoeveel de uitstoot van WPM daadwerkelijk is.

Wat houdt de rapportage in

Op de website van RVO is een handreiking beschikbaar die u meer informatie geeft hoe u aan deze plicht kunt voldoen. Deze handreiking is te downloaden via [deze link](#).

Vragen?

Neem dan contact op met de heer/mevrouw van de Omgevingsdienst <regio>. U kunt hem/haar bereiken via <telefoonnummer> of per e-mail op <mailadres>. Vermeld dan wel het zaaknummer als u reageert op deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van <bevoegd gezag>,

Directeur Omgevingsdienst <regio>

Afschrift(en): <aan betreffend bevoegd gezag>

Bijlage V: Hercontrolebrief

<Werkgever>
T.a.v. de heer/mevrouw <contactpersoon>
<Adres>
<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Betreft: Hercontrolebrief werkgebonden personenmobiliteit
Zaaknummer: <zaaknummer>

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Op <datum> heeft toezichthouder de heer/mevrouw <naam> namens de Omgevingsdienst <regio> een controle uitgevoerd bij uw organisatie aan de <adres>. De toezichthouder heeft de controle uitgevoerd naar aanleiding van een overtreding<en> die is/zijn geconstateerd tijdens een eerdere controle op <datum>.

Resultaten controle

Als uw organisatie minimaal 100 werknemers heeft, bent u vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over de zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit van uw medewerkers. Volgens onze gegevens valt uw organisatie onder deze verplichting.

Uw organisatie had uiterlijk 30 juni 2025 aan de rapportageverplichting moeten voldoen. Tijdens de eerdere controle heeft u alsnog 3 maanden gekregen om aan deze verplichting te voldoen. Op <datum> heeft uw organisatie alsnog voldaan aan deze rapportageverplichting. De overtreding is hiermee ongedaan gemaakt.

Waarom deze regeling

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Middels deze rapportage probeert de overheid inzichtelijk te krijgen hoeveel de uitstoot van werkgebonden personenmobiliteit (WPM) daadwerkelijk is.

Wat houdt de rapportage in

Op de website van RVO is een handreiking beschikbaar die u meer informatie geeft hoe u aan deze plicht kunt voldoen. Deze handreiking is te downloaden via [deze link](#).

Vragen?

Neem dan contact op met de heer/mevrouw van de Omgevingsdienst <regio>. U kunt hem/haar bereiken via <telefoonnummer> of per e-mail op <mailadres>. Vermeld dan wel het zaaknummer als u reageert op deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van <bevoegd gezag>,

Directeur Omgevingsdienst <regio>
Afschrift(en): <aan betreffende gemeente>

Bijlage VI: Brief verzoek aanvullende gegevens

<Werkgever>
T.a.v. de heer/mevrouw <contactpersoon>
<Adres>
<Postcode, plaatsnaam>

Brief per e-mail: <mailadres>

<Plaats>, Door admin laten invullen

Betreft: Verzoek aanvullende gegevens rapportageplicht werkgebonden personenmobiliteit
Zaaknummer: <zaaknummer>

Geachte heer/mevrouw <naam>,

Op <datum> heeft toezichthouder de heer/mevrouw <naam> namens de Omgevingsdienst <regio> een controle uitgevoerd bij uw organisatie aan de <adres>. De toezichthouder heeft gecontroleerd op regelgeving omtrent de regeling werkgebonden personenmobiliteit (WPM).

Resultaten controle

Als uw organisatie minimaal 100 werknemers heeft, bent u vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over de zakelijke mobiliteit en woon-werkmobiliteit van uw medewerkers. Volgens onze gegevens valt uw organisatie onder deze verplichting. Uw bedrijf had uiterlijk 30 juni 2025 aan deze rapportageverplichting moeten voldoen. Op <datum> heeft uw organisatie voldaan aan deze verplichting.

Uit de beoordeling van de rapportage zijn enkele punten naar voren gekomen die opvallen. Vandaar dat we u vragen enkele aanvullende gegevens aan te leveren of nadere toelichting te geven om te beoordelen of de rapportage juist en volledig is ingevuld:

- <optioneel> Graag ontvangen we het *aantal werknemers* die gegevens hebben aangeleverd omtrent het woon-werkverkeer en het aantal werknemers die daadwerkelijk in dienst zijn van uw organisatie. Op deze manier kan getoetst worden of uw rapportagegegevens representatief zijn voor uw situatie;
- <optioneel> Graag ontvangen we een overzicht van de *declaratiegegevens* van het zakelijke verkeer van uw organisatie in <jaartal>;
- <optioneel> Graag ontvangen we nadere toelichting op de eigen invulling van de rapportage ten behoeve van een plausibiliteitstoets;
- <Andere punten conform indieningsvereisten uit artikel 18.15 Bal>.

Termijn

U dient de gevraagde gegevens *binnen één maand* na dagtekening van deze brief aan te leveren. U bent op basis van artikel 5.17 en 5.20 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verplicht om deze gegevens aan te leveren. U dient de gegevens ook tijdig aan te leveren. Zo voorkomt u dat wij verdere bestuursrechtelijke stappen moeten zetten in het handhavingstraject.

Waarom deze regeling

Nederland heeft afgesproken om minder CO2 uit te stoten. Het zakelijke en woon-werkverkeer levert een aanzienlijke bijdrage aan deze uitstoot. Middels deze rapportage probeert de overheid inzichtelijk te krijgen hoeveel de uitstoot van WPM daadwerkelijk is.

Wat houdt de rapportage in

Op de website van RVO is een handreiking beschikbaar die u meer informatie geeft hoe u aan deze plicht kunt voldoen. Deze handreiking is te downloaden via [deze link](#).

Vragen?

Neem dan contact op met **de heer/mevrouw** van de Omgevingsdienst **<regio>**. U kunt **hem/haar** bereiken via **<telefoonnummer>** of per e-mail op **<mailadres>**. Vermeld dan wel het zaaknummer als u reageert op deze brief.

Met vriendelijke groet,
namens burgemeester en wethouders van **<bevoegd gezag>**,

Directeur Omgevingsdienst **<regio>**
Afschrift(en): **<aan betreffende gemeente>**

Bijlage VII: Checklist

Administratieve controle			
	Ja	Nee	Nvt
Heeft de werkgever de rapportage (<i>tijdig</i>) ingediend?	☐	☐	☐
Alleen 1^e jaar: Betreft de rapportage het <i>gehele kalenderjaar</i> 2024?	☐	☐	☐
Biedt de werkgever wel of geen <i>financiële vergoeding</i> of <i>mobilitievoorziening</i> ter beschikken aan haar werknemers?	☐	☐	☐
Inhoudelijke controle: Representativiteitstoets			
	Ja	Nee	Nvt
Komt het aangegeven <i>aantal werknemers</i> in de rapportage overeen met het totaal aantal ingevulde enquêtes?	☐	☐	☐
Inhoudelijke controle: Plausibiliteitstoetsen			
	Ja	Nee	Nvt
Is het aantal '0-waarden' in de rapportage relatief hoog ten opzichte van andere rapportages?	☐	☐	☐
Blijft de CO2 per reizigerskilometer voor alle categorieën binnen woon-werk en zakelijke mobiliteit onder de grenswaarde (96 gram)?	☐	☐	☐
Valt de uitkomst van de formule gemiddelde woon-werkafstand per werknemer binnen de benchmark (15,8 km – 22,8 km)?	☐	☐	☐

Indien de checklist wordt beantwoord met 'Nee', kunnen nadere vervolgstappen worden ondernomen. Denk aan het opvragen van administratieve gegevens of nadere toelichting over de ingediende rapportage, maar ook eventuele handhavingstrajecten. Het nemen van vervolgstappen is maatwerk en betekent dat de toezichthouder eerst moet kijken of eventuele afwijkingen logischerwijs verklaart kunnen worden. Denk hierbij aan de aard van de werkgever en/of de bijbehorende branche.

Bijlage VIII: Onderverdeling OD toezicht WPM

Naam controlerende OD	Naam te controleren OD
DCMR Milieudienst Rijmond	Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg
De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	DCMR Milieudienst Rijmond
Omgevingsdienst Achterhoek	De Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)
Omgevingsdienst Brabant Noord	Omgevingsdienst Achterhoek
Omgevingsdienst De Vallei	Omgevingsdienst Brabant Noord
Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek	Omgevingsdienst De Vallei
Omgevingsdienst Groningen	Omgevingsdienst Flevoland, Gooi en Vechtstreek
Omgevingsdienst Haaglanden	Omgevingsdienst Groningen
Omgevingsdienst IJmond	Omgevingsdienst Haaglanden
Omgevingsdienst IJsselland	Omgevingsdienst IJmond
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant	Omgevingsdienst IJsselland
Omgevingsdienst Midden-Holland	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord	Omgevingsdienst Midden-Holland
Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Omgevingsdienst Noord-Holland Noord
Omgevingsdienst Regio Arnhem	Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
Omgevingsdienst Regio Nijmegen	Omgevingsdienst Regio Arnhem
Omgevingsdienst Regio Utrecht	Omgevingsdienst Regio Nijmegen
Omgevingsdienst Rivierenland	Omgevingsdienst Regio Utrecht
Omgevingsdienst Twente	Omgevingsdienst Rivierenland
Omgevingsdienst Veluwe	Omgevingsdienst Twente
Omgevingsdienst West-Holland	Omgevingsdienst Veluwe
Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Omgevingsdienst West-Holland
Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant	Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord	Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe
Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord
Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland	Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht
Regionale Uitvoeringsdienst Zuid-Limburg	Regionale Uitvoeringsdienst Zeeland